

فون کنه های سخت گوسفند و بز در برخی مناطق استان مازندران، ایران

الهه ابراهیم زاده*، فاطمه پژوم، پرویز شایان، صدیقه نبیان، عباس گرامی

گروه انگل شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران و مرکز مطالعات کنه و بیماریهای منتقله

پست الکترونیکی نویسنده مسؤل: eebrahimzade@ut.ac.ir

مقدمه و هدف: در بسیاری از مناطق جهان کنه ها تهدید جدی برای سلامت دام ها و بهداشت عمومی محسوب می شوند، چرا که قادر به ایجاد صدمات مستقیم و همچنین انتقال عوامل بیماریهای مهم انگلی (بازیا، آناپلازما و تیلریا و ...)، ویروسی (تب هموراژیک کونگو و ...) و باکتریایی (بورلیا، آناپلازما ...) می باشند. کنترل کنه ها و بیماریهای منتقله از آن ها از مهمترین راهکارهای بهداشتی دام به منظور حفاظت چهارپایان و پیشبرد سلامت محصولات دامی می باشد. با توجه به تغییرات شرایط آب و هوایی کشور در سال های مختلف و تغییرات شرایط زندگی کنه ها به نظر می رسد، تعیین فون کنه ای در دوره های متناوب زمانی ضروری می باشد. لذا در این بررسی فون کنه ای برخی مناطق استان مازندران در شش ماهه اول سال ۹۱ تعیین گردید.

مواد و روش کار: تعداد ۳۲۱ دام در مناطق روستایی شهرستان های قائمشهر، ساری، سوادکوه، بابل، آمل و محمود آباد استان مازندران شامل ۲۷۳ گوسفند و ۴۸ بز به مدت ۷ ماه از فروردین تا مهر ۹۱ از نظر آلودگی کنه ای مورد بازرسی قرار گرفتند. نمونه برداری از کنه ها از روی سطح بدن دام ها انجام گرفته و کنه های جمع آوری شده در الکل ۷۰٪ نگهداری شدند. کنه ها به آزمایشگاه انگل شناسی دانشکده دامپزشکی تهران انتقال یافته و شمارش گردید و بر اساس کلید های تشخیص معتبر مورد شناسایی قرار گرفتند.

نتایج و بحث: از مجموع ۳۲۱ دام تعداد ۱۱۹۰ عدد کنه جمع آوری گردید که از این تعداد ۵۹۰ کنه ماده (۵۷/۴۹٪) و ۶۰۰ کنه نر (۴۲/۵۰٪) بود. کنه های نر در ۶ جنس و ۱۱ گونه شامل: ریپی سفالوس تورانیکوس (۴۷٪)، ریپی سفالوس بورسا (۶۶/۲۴٪)، همافیزالیس پونکتاتا (۱۶/۱۷٪)، ریپی سفالوس سانگوئینوس (۴٪)، همافیزالیس کونسینا (۳٪)، همافیزالیس پاروا (۱٪)، هیالوما مارژیناتوم (۱٪)، هیالوما آناتولیکوم (۶/۰٪)، درماستور مارژیناتوس (۶۶/۰٪)، ایکسودس ریسینوس (۵/۰٪)، بوفیلوس آنولاتوس (۳۳/۰٪)، تعیین شد. شایع ترین گونه کنه در این بررسی، ریپی سفالوس تورانیکوس با فراوانی (۴۷٪) تعیین شد. **واژه های کلیدی:** کنه سخت، فون، مازندران

تغییر جمعیت کنه های موجود بر روی گوسفند و بز منطقه ییلاق سوادکوه مازندران

فاطمه پژوم، الهه ابراهیم زاده*، صدیقه نبیان، پرویز شایان، امین بخشانی

گروه انگل شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران و مرکز مطالعات کنه و بیماریهای منتقله

پست الکترونیکی نویسنده مسؤل: eebrahimzade@ut.ac.ir

مقدمه و هدف: کنه ها انگل های خونخوار و خارجی میزبان های مختلف بوده و قادر به ایجاد صدمات مستقیم مانند کم خونی و فلجی و همچنین انتقال عوامل بیماریزای مهم انگلی، ویروسی و باکتریایی به انسان و حیوانات می باشند. با توجه به تغییر شرایط آب و هوایی کشور در سال های مختلف و تغییر شرایط زندگی کنه ها به نظر می رسد، تعیین فون کنه ای در دوره های متناوب زمانی به منظور کنترل کنه ها و بیماری های منتقله از آنها ضروری می باشد. لذا در این بررسی تلاش گردید است که فون کنه ای منطقه سوادکوه مازندران بر حسب ماههای مختلف تعیین گردد.

مواد و روش کار: بدین منظور ۱۲۲ دام شامل ۸۶ گوسفند و ۳۶ بز در منطقه ییلاق سوادکوه استان مازندران به مدت ۵ ماه از فروردین تا مهر ۹۱ از نظر آلودگی کنه ای مورد بازرسی قرار گرفتند. نمونه برداری از کنه ها از روی سطح بدن دامها در زمان های مختلف انجام گرفت و کنه های جمع آوری شده در الکل ۷۰٪ نگهداری شدند. کنه ها به آزمایشگاه انگل شناسی دانشکده دامپزشکی تهران انتقال و مورد شمارش قرار گرفته و جنس و گونه های آنها با استفاده از کلید های تشخیص معتبر مورد شناسایی قرار گرفتند.

نتایج و بحث: از مجموع ۱۲۲ دام تعداد ۶۱۸ عدد کنه شامل ۲۹۴ کنه ماده (۵۷/۴۷٪) و ۳۲۴ کنه نر (۴۲/۵۲٪) جمع آوری شد. میانگین تعداد کنه در هر راس دام ۵ عدد تعیین شد. کنه های نر در ۶ جنس و ۱۱ گونه شامل: ریپی سفالوس بورسا (۰۶/۴۵٪)، همافیزالیس پونکتاتا (۷۹/۳۱٪)، ریپی سفالوس سانگوئینوس (۱۷/۶٪)، همافیزالیس کونسینا (۵۵/۵٪)، ریپی سفالوس تورانیکوس (۹۳/۴٪)، همافیزالیس پاروا (۸۵/۱٪)، هیالوما مارژیناتوم (۸۵/۱٪)، درماستور مارژیناتوس (۲۳/۱٪)، ایکسودس ریسینوس (۹۲/۰٪)، بوفیلوس آنولاتوس (۶۱/۰٪)، تعیین شد. در این بررسی بالاترین فراوانی جمعیت کنه ای مربوط به ریپی سفالوس بورسا در خرداد ماه با رطوبت نسبی ۶۶ درصد بود و پس از آن مربوط به همافیزالیس پونکتاتا در شهریور ماه با رطوبت نسبی ۷۷ درصد بود. به نظر می رسد تاثیر دما و رطوبت در تغییر فون کنه ای تاثیرگذار باشد. لذا شرایط آب و هوایی کشور در مطالعات کنه ای و بیماریهای منتقله توسط آن ها باید مورد توجه قرار گیرد.

واژه های کلیدی: فون کنه ای، مازندران، سوادکوه، شرایط جوی